

Oppvekstsstrategi Narvik kommune

2025 - 2036

Sammen sår vi trygghet - så alle kan høste fremtiden.

1.0 Innledning

Gjeldende oppvekstplan for Narvik kommune utløper i 2025. Nasjonale føringer og rapporter fra oppvekstfeltet de siste årene peker mot et tydelig behov av en mer helhetlig og universell tilnærming til oppvekstrelaterte utfordringer.

I Narvik ønsker vi å møte dette behovet. Vi har derfor bygget en felles og helhetlig oppvekststrategi for fremtiden, som samler oss om våre verdivalg, visjoner og mål. Vår strategi er fundert på troen om at fremtiden skapes gjennom forpliktende samarbeid – på tvers av tjenester innen helse, oppvekst og kultur, i samspill med frivilligheten, og i partnerskap med barn, unge og deres familie.

Vi vil sette barn og unge i sentrum og fokusere på hvordan vi sammen kan skape en god oppvekst, slik at alle trives og mestrer sine liv.

Oppvekststrategien er en overordnet strategi på tvers av sektorer i Narvik kommune. Den skal gi felles retning, og være et forpliktende og retningsgivende verktøy for både politisk og administrativ ledelse, og for alle ansatte som i sitt daglige virke møter barn og unge.

Strategien er bygd opp av en overordnet visjon og en samlende målsetting. Disse er brutt ned til grunnleggende prinsipper: barnets beste, barnesyn, tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Videre følger det fire innsatsområder: inkludering og sosialt fellesskap, familien som en ressurs, læring og utvikling samt helse og livskvalitet. Hvert innsatsområde inneholder beskrivelse, delmål, strategi og kjennetegn på god praksis.

1.1 Visjon

Sammen sår vi trygghet - så alle kan høste fremtiden!

1.2 Overordnet målsetting

Barn, unge og deres familier i Narvik skal oppleve et trygt og helhetlig oppvekstmiljø som ser og støtter dem, og gir likeverdige muligheter for læring, utvikling og livsmestring.

1.3 Hensikt og avklaring

Oppvekststrategien er kommunens overordnede og langsiktige styrings- og utviklingsverktøy for arbeidet rettet mot barn, unge (0-24 år) og deres familier. Den skal gi en felles retning og danne grunnlag for prioriteringer på tvers av sektorer og fagområder. Strategien skal sikre en koordinert innsats for tilrettelegging av gode oppvekstvilkår.

Som beskrevet i innledningen, er vår strategi fundert på troen om at fremtiden skapes gjennom et forpliktende samarbeid. For å realisere vår visjon, må strategien forankres og leves ut av alle som er i befatning med barn, unge og familier. Når strategien omtaler “vi” som ansvarlige for å skape gode oppvekstvilkår, inkluderer det alle partnere i dette samarbeidet:

Barn og unge selv, som aktive medskapere av eget liv og samfunn. Foreldre, foresatte og storfamilien, som viktige ressurser i barn og unges liv. Ansatte i kommunale tjenester, fra administrasjon til den enkelte enhet. Politikere som beslutningstakere og tilretteleggere. Samarbeidspartnere i næringslivet, organisasjoner, frivillighet og samfunnet forøvrig.

1.4 Forankring

Strategien er forankret i Kommuneplanens samfunnsdel for nye Narvik kommune (vedtatt 2020), og den bygger på sentrale føringer og lovverk.

Strategien bygger på

- FNs barnekonvensjon og FNs bærekraftsmål.
- Regelverk, lokale og statlige føringer.
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kunnskapsgrunnlag basert på medvirkning, forskning, offentlig statistikk, nasjonale og lokale indikatorer.

Offentlig statistikk, nasjonale og lokale indikatorer er blant annet Ungdata, Oppvekstprofil, Folkehelseprofil, Foreldreundersøkelsen, Elevundersøkelsen og Kommunebarometeret.

2. Grunnleggende prinsipper

De grunnleggende prinsippene er selve fundamentet i vår oppvekststrategi. De er ikke egne innsatsområder, men et verdigrunnlag og et sett med faglige forpliktelser som skal gjennomsyre alt vi gjør i møte med barn, unge og deres familier. Prinsippene skal fungere som en rettesnor for våre handlinger, beslutninger og prioriteringer innenfor alle de fire innsatsområdene.

2.1 Barnesyn

“Vårt syn på barn, unge og familier bygger på en grunnleggende respekt for hvert individ som unikt, kompetent og verdifullt. Vi ser på utvikling som en kompleks prosess, og forstår at alle handlinger - både fra barn, unge og foreldre - er en form for kommunikasjon. Vi velger bevisst å møte alle med raushet, omsorg og forståelse”.

Hvordan møter vi dette i praksis?

Dette prinsippet handler om å anerkjenne at vår tilnærming til barn og unge er avgjørende for deres trivsel og utvikling. I en hektisk hverdag er det lett å handle på intuisjon og egne erfaringer, noe som kan gjøre det krevende å møte hvert individ ut fra deres unike forutsetninger.

Vår faglige forpliktelse er å alltid sette barnets perspektiv først. I situasjoner som utfordrer oss, er det viktig å stoppe opp og reflektere over vår egen respons. Vi vet at barn som strever, ofte mangler ferdighetene til å mestre situasjonen. Utfordrende atferd er et signal om et underliggende behov.

Når vi velger å møte barn med nysgjerrighet og forståelse, heller enn med forutinntatte holdninger, endrer vi vår tilnærming. Vi skaper et trygt og forutsigbart miljø som gir barn det ankerpunktet de trenger for å føle seg trygge. Hver dag gir oss utallige muligheter til å påvirke et barns liv positivt – det er et bevisst valg vi tar i hver eneste interaksjon.

2.2 Barns beste, medvirkning og medbestemmelse

“I alle handlinger og beslutninger som berører barn, unge og familier, forplikter vi oss til å la barnets beste være et grunnleggende hensyn. Vi anerkjenner og ivaretar barnets rett til å bli hørt, og vi legger avgjørende vekt på deres perspektiver og medvirkning, i samsvar med deres alder og modenhet”.

Hvordan møter vi dette i praksis?

Dette prinsippet er hjørnesteinen i alt vårt arbeid. For oss betyr det en kontinuerlig og forpliktende prosess for å sikre at våre handlinger alltid er i barnets beste interesse.

Vi jobber systematisk for å inkludere barnets stemme: Vi sørger for at barn og unge får rom til å uttrykke sine meninger og perspektiver. Det er vår plikt å skape et trygt miljø der de føler seg sett, hørt og respektert.

Vi vurderer helheten: Våre vurderinger er helhetlige og tar hensyn til barnets individuelle situasjon, behov og relasjoner. Vi erkjenner at hver situasjon er unik og krever en skreddersydd tilnærming.

Vi tar ansvar: Selv om barnets perspektiv er sentralt, er det de voksne som har ansvaret for å ta velinformerte og ansvarlige beslutninger. Vi vekter ulike hensyn mot hverandre og begrunner våre valg, alltid med barnets beste som det overordnede målet.

2.3 Tidlig innsats

“Vi investerer i å bygge robuste og bærekraftige fellesskap for alle, slik at barn og unge får et solid fundament for vekst og utvikling. Samtidig forplikter vi oss til å være til stede for dem som trenger ekstra støtte, og sikre at de raskt og effektivt får den hjelpen de har behov for”.

Hvordan møter vi dette i praksis?

Dette prinsippet er et uttrykk for vår tro på at den beste innsatsen starter før utfordringene blir synlige. Vårt arbeid er todelt, men må alltid ses i sammenheng:

Universell forebygging: Vi skaper et trygt og inkluderende miljø for alle barn, unge og familier. Vår proaktive tilnærming handler om å styrke mestring og beskyttelsesfaktorer i hjem, barnehage, skole og nærmiljø, for å redusere risikoen for fremtidige problemer. Dette er en kollektiv innsats som krever en felles kultur og forpliktelse.

Måltrettet og responsiv handling: Vi anerkjenner at selv i de mest støttende miljøer, kan noen individer oppleve utfordringer. Vi har derfor et ansvar for å være oppmerksomme på tegn og signaler som indikerer behov for ekstra støtte. Vår tilnærming er å handle raskt og måltrettet, med fokus på å gi treffsikker og skreddersydd hjelp. Dette krever tydelige rutiner og en felles forståelse for hvordan vi går fra bekymring til en støttende og hjelpende handling.

Denne helhetlige tilnærmingen sikrer at vi både bygger et sterkere samfunn for fremtiden, og tar ansvar for den enkelte her og nå.

2.4 Samhandling

“Vi tror på at fremtiden skapes gjennom forpliktende samhandling. Vi jobber derfor som et lag på tvers av fagområder og tjenester. Vårt mål er å bygge broer som binder innsatsen vår sammen for å skape et sømløst og helhetlig tilbud for barn, unge og deres familier”.

Hvordan møter vi dette i praksis?

Vi vet at ingen av oss alene kan løse de komplekse utfordringene barn, unge og familier står overfor. Derfor er samarbeid og samhandling en forutsetning for å lykkes. For oss handler samhandling om mer enn bare rutiner; det er en felles holdning og en forpliktelse til å jobbe sammen for å oppnå et felles mål.

Dette innebærer at vi:

Samhandler på individnivå: Vi sørger for at tjenestene vi tilbyr er koordinerte og tilpasset barnet og familiens helhetlige behov. Vi anerkjenner at hvert barn, og hver familie er unik, og at god samhandling mellom tjenester er avgjørende for å sikre at de får den støtten de trenger.

Samhandler på systemnivå: Vi legger til rette for tverrfaglig samhandling og kunnskapsdeling, slik at alle involverte parter forstår hverandres roller og ansvar. Vi utvikler felles strategier og rutiner som støtter en smidig og effektiv samhandling.

3. Innsatsområder

Strategien bygger på en helhetlig forståelse av barn og unges liv og utvikling. Vi erkjenner at oppveksten påvirkes av mange ulike faktorer, som er uløselig knyttet sammen, og gjensidig avhengige. De fire innsatsområdene beskriver hvordan vi, med forankring i våre grunnleggende prinsipper, skal jobbe målrettet og koordinert for å realisere strategiens visjon. Hvert innsatsområde er avgjørende i seg selv, men det er i samspillet mellom dem at vi finner nøkkelen til å skape det beste oppvekstmiljøet. Ved å prioritere disse områdene, sikrer vi en universell og helhetlig innsats som kommer alle barn, unge og familier til gode.

Innsatsområdene er forankret i barn og unges egne ønsker og behov. I møtet med barn og unge i kommunen blir det tydelig at en god oppvekst handler om alt fra det nære til det mer universelle.

3.1. Familien som en ressurs

Hva mener barn er viktig for en god oppvekst?

“Å kunne overnatte hos mormor og morfar, og være i farfar sin båt” - Barn 5 år

“Å ha en mamma og pappa, og å få trøst hos de voksne” - Barn 5 år

De eldre barna trekker frem disse verdiene som sentrale:

Familie, trygghet og forståelse.

Beskrivelse

Foreldre og familien er for de fleste den viktigste ressursen i barn og unges liv. En trygg og god oppvekst handler om at barna våre vokser opp med omsorg, støtte og muligheter. Ved å anerkjenne, styrke og støtte foreldrerollen, skaper vi et fundament som gir barna omsorg,

mestring og muligheter til å utfolde seg. Vi skal være en aktiv og åpen partner som skaper et samfunn der det er naturlig å søke råd, veiledning og fellesskap.

Dette innebærer at vi står sammen med familiene og gir foreldre gode verktøy og støtte i hverdagen. Det handler om å tilby informasjon og gode møteplasser som kan gi *mestring i foreldrerollen*. På den måten bidrar vi til å gi alle barn en best mulig start på livet.

Delmål

Familiene i Narvik kommune skal oppleve at de har et sterkt og støttende fellesskap rundt seg, slik at de kan være trygge og kompetente ressurspersoner i barns og unges liv.

Strategi

- Vi etablerer tidlig en likeverdig dialog med foreldre.
- Vi har gode foreldre og familietilbud, og jobber universelt for å styrke foreldrekompetansen.
- Vi har gode kommunikasjonsplattformer og samarbeidsarenaer for informasjon og dialog.

Kjennetegn på god praksis

Vi vet at vi lykkes når...

- vi har trygge barn som opplever omsorg og støtte fra sine omsorgspersoner
- foreldre har kunnskap, ressurser og ferdigheter til å ruste barna for et selvstendig liv
- foreldre opplever å bli møtt med respekt og likeverd
- foreldre opplever at de har lett tilgang til informasjon, veiledning og møteplasser, og at det er naturlig å søke støtte og råd for å styrke foreldrerollen
- barn, unge og familier opplever godt samarbeid mellom alle aktuelle aktører i barnets liv

3.2. Inkludering og sosialt fellesskap

Hva mener barna er viktig for en god oppvekst?

“At man sier: Kom med i leken, vil du leke med meg?” - Barn 5 år

“En hage for alle, med frukt, bær og grønnsaker som alle kan plukke” - Barn 5 år

De eldre barna trekker frem disse verdiene som sentrale:

Vennskap, møtesteder og aktiviteter.

Beskrivelse

Et inkluderende miljø er fundamentet for god helse, selvtillit og mestring. Det er når barn og unge føler seg sett, verdsatt og som en viktig del av noe større, at de tør å utforske og delta aktivt. Det betyr at vi må arbeide for å bygge sterke og inkluderende fellesskap i barnehager, skoler og lokalsamfunn. Et samfunn der mangfold er en selvfølge, hvor alle har likeverdige muligheter til å delta og bidra, uavhengig av bakgrunn eller forutsetninger. På den måten bidrar vi til å gi barn og unge de verktøyene de trenger for å mestre egne liv. Ved å bygge gode relasjoner i inkluderende fellesskap gir vi alle muligheten til å finne sin plass, utvikle seg og oppleve fremtidstro.

Delmål

Barn, unge og familier i Narvik skal oppleve et trygt og inkluderende fellesskap der de blir sett, verdsatt og har likeverdige muligheter til å delta og bidra aktivt.

Strategi

- Vi arbeider systematisk med tilrettelegging og utvikling av fysiske og psykososiale miljøer.
- Vi arbeider systematisk med inkludering.
- Vi etablerer trygge og universelle møteplasser.
- Vi sikrer at barn og unge har reell medvirkning.
- Vi har inkluderende og varierte kultur- og fritidstilbud.

Kjennetegn på god praksis

Vi vet at vi lykkes når...

- barn og unge er en naturlig del av et inkluderende og mangfoldig fellesskap i barnehagen, skolen og nærmiljøet
- barn og unge opplever at de har likeverdige muligheter til å delta og bidra i lek, læring og fritidsaktiviteter

- barn og unge får bidra aktivt og medvirke i lek og aktiviteter på egne premisser
- barn og unge blir møtt av gode relasjonelle voksne som ser, hører og verdsetter deres egenart
- flere barn og unge opplever gode vennskap, trygghet og tilhørighet

3.3. Læring og utvikling

Hva mener barna er viktig for en god oppvekst?

“Vi trenger ark, stoler og klokke i barnehagen” - Barn 5 år

“Å få klatre å gå på tur”, “brae lekeplasser” og “snekkerverksted for barn” - Barn 5 år

De eldre barna trekker frem disse verdiene som sentrale:

Utdanning, støtte og sikkerhet.

Beskrivelse

Læring handler om å tilegne seg kunnskap, ferdigheter og erfaringer gjennom deltakelse og samhandling med omgivelsene. Utvikling er mer et helhetlig bilde av hvordan disse lærte erfaringene bidrar til vekst og helhetlig dannelselse. Sammen er de med på å skape grunnlaget for et godt og meningsfullt liv.

Vi skal legge til rette for læring som bygger på barnas egne drivkrefter og anerkjenner at ikke alle lærer på samme måte eller i samme tempo. Ved å se hvert enkelt barns unike egenart, fremmer vi deres naturlige lærelyst, utforskertrang og nysgjerrighet. Dette innebærer å skape rom for kreativitet, skaperglede og utforskning, og å tilpasse læringsmetoder og innhold etter den enkeltes behov og interesser. På den måten sikrer vi at alle barn og unge kan utvikle sine ferdigheter på sine premisser.

Vi skal gi barn og unge den sosiale og faglige kompetansen de trenger for å mestre egne liv. Et helhetlig syn på læring og utvikling er avgjørende for å sikre gode overganger og progresjon, slik at de kan nå sitt fulle potensial.

Delmål

Barn og unge skal gjennom opplevelser, lek og læring styrkes til å mestre egne liv, slik at de kan nå sitt fulle potensial.

Strategi

- Vi skaper dynamiske læringsmiljøer som stimulerer kreativitet og utforskertrang.
- Vi involverer barn og unge aktivt i planlegging av tilbud og aktiviteter.
- Vi tilpasser opplæringen etter den enkeltes forutsetninger og behov.
- Vi jobber systematisk for å styrke relasjonskompetansen hos ansatte som møter barn og unge.
- Vi sikrer trygge og sømløse overganger mellom ulike læringsstadier.

Kjennetegn på god praksis

Vi vet at vi lykkes når...

- barn og unge er en naturlig del av inkluderende miljøer som gir dem trygghet til å utforske, mestre og feile
- barn og unge har progresjon og viser engasjement i egen utvikling
- barn og unge opplever at deres ideer og spørsmål blir tatt på alvor, og at de blir sett og lyttet til
- barn og unge opplever at det er rom for egenart, kreativitet og nysgjerrighet i lek og læring
- barn og unge opplever trygge og forutsigbare overganger mellom de ulike læringsstadiene

3.4. Helse, livskvalitet og levekår

Hva mener barna er viktig for en god oppvekst?

“Vi må spise å ha hus å bo i” - Barn 5 år

“Vi må overleve, og ha dekk på bilen” - Barn 5 år

“Vi trenger trene-ting, så vi kan bli stor og sterk i kroppen” - Barn 5 år

De eldre barna trekker frem disse verdiene som sentrale:

Bolig, helsetjenester og penger.

Beskrivelse

Helsefremmende og levekårsbevisst arbeid handler om å ha et bevisst fokus på hva som bygger god folkehelse og livskvalitet. Vi skal skape et stødig fundament som reduserer sannsynligheten for at fysiske, psykiske og sosiale problemer oppstår.

Det gjør vi ved å utvikle universelle løsninger som forebygger utfordringer før de inntreffer. Et helsefremmende og levekårsbevisst fokus må være en naturlig del av alle oppvekstmiljø. Vi skal skape helsefremmende miljøer hvor barn, unge og familier styrkes til å ta gode helsevalg og oppleve økt livskvalitet. Vi skal være levekårsbevisste og arbeide ut fra et felles kunnskapsgrunnlag. Det betyr at vi må identifisere risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer, slik at vi sikrer treffsikre universelle tiltak i fremtiden.

Universelle tiltak er grunnlaget for vårt helsefremmende og levekårsbevisste arbeid. Likevel vet vi at noen barn, unge og familier vil ha behov for mer målrettet støtte. Gjennom tidlig innsats og tilgjengelige tjenester sikrer vi at alle blir identifisert og får riktig hjelp til rett tid. På denne måten fanger vi opp de som trenger det, så ingen blir stående alene med sine utfordringer.

Delmål

Barn, unge og familier i Narvik kommune skal oppleve et trygt og helsefremmende oppvekstmiljø som bidrar til økt mestring og livskvalitet.

Strategi

- Vi har et helsefremmende fokus i alle oppvekstmiljøer og tjenester.
- Vi har et levekårsbevisst fokus i alle oppvekstmiljøer og tjenester.
- Vi jobber for at barn, unge og familier har trygge og stabile boforhold.
- Vi har et godt utvalg treffsikre og universelle lavterskeltilbud.
- Vi arbeider systematisk med tverrfaglig samhandling.
- Vi identifiserer beskyttelses- og risikofaktorer i oppveksten, og utvikler oss basert på denne kunnskapen.

Kjennetegn på god praksis

Vi vet at vi lykkes når...

- barn, unge og familier opplever god livskvalitet
- barn, unge og familier har tilfredsstillende levekår
- barn og unge opplever at deres fysiske og psykiske helse er en naturlig og viktig del av hverdagen i barnehage, skole og fritidsaktiviteter
- barn og unge er motivert til å ta vare på egen helse
- barn, unge og familier tar gode helsevalg i hverdagen
- barn og unge opplever at de blir sett og får rett hjelp til rett tid

